

Sivistysvaliokunta
00102 Eduskunta

Asia: VNS 7/2018 vp Valtioneuvoston selonteko tietopolitiikasta ja tekoälystä

Viite: Sivistysvaliokunta tiistai 19.02.2019 klo 12:00 / VNS 7/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selonteosta tietopolitiikasta ja tekoälystä.

Selonteon laatiminen on erittäin myönteinen asia. On tärkeää selkeyttää tietopolitiikkalinjaukset ja periaatteet, joihin pohjautuvilla toimenpiteillä vahvistetaan Suomen ja Suomessa toimivien yritysten sekä muiden yhteiskunnan toimijoiden kilpailu- ja päätöksentekokykyä. On kannatettavaa vahvistaa Suomea houkuttelevana datatalouden toimintaympäristönä, muodostaa Suomen kantaa, jonka pohjalta maamme pyrkii edelläkävijänä vaikuttamaan tiedon hyödyntämisen kansainväliseen toimintaympäristöön, sitoumuksiin ja sääntelyyn. Myös tietopoliittisten valintojen ja tekoälyn kehittämisen eettisen arvopohjan määrittely on tarpeen.

Yliopistojen yhteisen vision keskeinen tavoite on, että maamme on maailman johtavia tietointensiivisiä osaamisyhteiskuntia, ja että Suomi on maa, joka tunnetaan sivistyksestä, osaamisesta ja korkeimpaan osaamiseen perustuvista innovaatioista. Tässä tiedolla ja datalla sekä niiden pohjalle rakennettavalla tekoälyllä on keskeinen rooli.

Suomen kilpailuetu on data ja tieto, joka on niin avointa kuin mahdollista ja niin suljettua kuin välttämätöntä. Tietoa tulee voida hyödyntää maksimaalisesti niin tutkimuksessa, innovaatiotoiminnassa kuin laajasti koko yhteiskunnassa. Datan avaamista koskevassa lainsäädännössä datan hyväksikäytön mahdollistaminen tutkimuksessa on erittäin tärkeää, vaikka dataa ei muuten voisikaan avata täysin julkiseksi. Eri toimijoiden dataa on voitava joustavasti yhdistää, kunhan tietoturva-, yksityisyydensuoja- ja eettisyysvaatimukset on otettu huomioon. Euroopan unionissa on valmisteilla sääntelyä, jonka lopullinen sisältö on avoinna ja johon Suomi voi vielä vaikuttaa. Erityisen merkittävä datanlouhinnan ja tekoälyn hyödyntämisen kannalta on tekijänoikeutta koskeva Digital Single Market –direktiivi. DSM-direktiivin 3 artikla ei sallisi tiedonlouhintaa yrityksille, millä olisi voimakas negatiivinen vaikutus EU:n datatalouteen ja mahdollisuuteen hyödyntää tekoälyä EU:ssa. Ehdotetussa DSM-direktiivissä on myös artikla 3 a, joka mahdollistaa tiedonlouhinnan myös yrityksille. Tämä on tärkeää mahdollistaa.

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf

Pohjoinen Makasiinikatu 7 A 2, 00130 Helsinki

Puhelin 050 522 9421 (toiminnanjohtaja), 050 370 7560 (johtava asiantuntija), 050 5858 565 (asiantuntija)

Sähköposti etunimi.sukunimi@unifi.fi

www.unifi.fi

Selonteko muodostaa tietopohjan ja linjauksia, joiden perustalle voidaan rakentaa priorisoituja toimenpiteitä sisältävä tiekartta. UNIFI huomauttaa, että jatkotyössä olisi tärkeää hyödyntää paremmin yliopistojen asiantuntemusta ja ottaa huomioon niiden rooli sekä tieteellisen tiedon ja datan tuottajina että yliopistoissa tehtävän tekoälyyn liittyvän tutkimuksen suuri merkitys. UNIFI kiinnittää huomiota siihen, että yliopistot on selonteossa mainittu vain tutkimuseettisen ja hyvän tieteellisen käytännön ohjeiden yhteydessä.

Tutkimusta tarvitaan, jotta pystymme kehittämään tekoälymenetelmiä itse ja saamme asiantuntemuksen kasautumaan Suomeen. On myös tärkeää, että osaamme soveltaa tekoälymenetelmiä sellaisella tavalla, joka tuo kilpailuetua, sen sijaan että ostamme asiantuntemusta muualta maailmasta. Yliopistojen ja yritysten yhteinen tekoälykeskus FCAI (Finnish Center for Artificial Intelligence) esimerkiksi kehittää tekoälyn menetelmällistä puolta ja sovellusalueita. Alan tutkimukseen investointi on investointi Suomen tulevaisuuteen.

Helsingissä 18.2.2019

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf

Jukka Mönkkönen
Puheenjohtaja

Leena Wahlfors
Toiminnanjohtaja